

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3531/2021. (XII. 13.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.I.35.454/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Kovács M. Szabolcs ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Vas Megyei Adó- és Vámigazgatósága (a továbbiakban: elsőfokú adóhatóság) az indítványozónál – az egyedi ügy felperesénél – a 2014. január 1. és 2015. december 31. közötti időszakra személyi jövedelemadó adónemben adóellenőrzést végzett. A vizsgálat eredményeként az indítványozó terhére 8 673 609 Ft adókülönbötetet állapított meg, mely összeg után 17 347 218 Ft adóbírságot szabott ki és 397 666 Ft késedelmi pótlékot számított fel.
- [3] Az elsőfokú adóhatóság megállapította, hogy az indítványozó a vizsgált időszakban egy korlátozott felelősségű társaság (a továbbiakban: kft.) tulajdonosa és képviselője volt. A társhatóság jogkövetési vizsgálatot végzett a kft.-nél a vizsgált időszakra, ennek során iratanyag nem került átadásra. Az eljárás során beszerzett bankszámlakivonatokról megállapítható volt, hogy az indítványozó 2014-ben 12 975 000 Ft, 2015-ben pedig 56 449 000 Ft készpénzt vett fel a kft. bankszámlájáról, továbbá 76 076 Ft összegű vásárlást bonyolított le a kft. bankkártyájával. A felvett összegeket illetően az indítványozó a társhatósági eljárásban nyilatkozatot felhívás ellenére sem tett. Az adóhatósági vizsgálatra ezt követően került sor. Ekkor az indítványozó előadta, hogy a kft. bankkártyáját ő használta és a készpénzfelvételek a kft. pénztárába kerültek, az összegeket nem használta személyes célokra. A kft.-t 2015 novemberében értékesítette, ekkor az iratanyagot és a számlákat is átadta az új ügyvezető részére. Ezzel kapcsolatban az ügy irataihoz csatolt egy átvételi elismervényt. A revízió megállapítása szerint az indítványozó ezen túlmenően nem bocsátott olyan további bizonylatot az adóhatóság rendelkezésére, amely hitelt érdemlően igazolná, hogy a felvett összegeket az indítványozó valóban a kft. működése érdekében használta fel, illetve a bankkártyás vásárlások is a kft. érdekében történtek. Ezért megállapította, hogy a felvett összeg feletti rendelkezési jog az indítványozó mint magánszemély oldalán bizonyított, ami után személyi jövedelemadó fizetési kötelezettsége állt fenn. A megállapított adóhiány bevétel eltitkolásának eredménye, ezért az adóbírság mérséklésének nem volt helye.
- [4] Az indítványozó fellebbezést terjesztett elő az elsőfokú határozat ellen. Fellebbezéséhez 2019. november 18-án, postai úton átvett, a házi pénztárba történő készpénzbefizetésekről szóló számviteli bizonylatokat csatolt, melyek álláspontja szerint a felvett összegek befizetését egyértelműen igazolják. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbezési Igazgatósága (a továbbiakban: alperes) helybenhagyta az elsőfokú határozatot. Álláspontja szerint az indítványozó nem igazolta, hogy a készpénzfelvételek bekerültek a kft. pénztárába. Ugyan az indítványozót nem terhelte iratmegőrzési kötelezettség, azonban a befizetés megtörténtének bizonyítása az ő kötelezettsége. Az alperes a fellebbezéshez csatolt bizonylatokkal összefüggésben azt rögzítette, hogy azok nem minősülnek új ténynek, ezért rájuk a fellebbezésben nem lehet hivatkozni. Az indítványozó korábban már nyilatkozott arról, hogy a kft. számlájáról felvett készpénz a pénztárába befizetésre került, ezzel kapcsolatos bizonylatot azonban nem csatolt. Az indítványozónak tudomással kellett rendelkeznie a pénztárbizonylatokról, mert az azokon szereplő adatok szerint ő volt a befizető és a pénztáros is. Továbbá a bevételi pénztárbizonylatok kizárólag a kft. könyveiben foglalt adatokkal együtt lehettek volna értelmezhetők. A bizonylatok nem feleltek meg a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 158. § (1) bekezdése szerinti szigorú számadás alá vonás követelményének.
- [5] Az indítványozó keresetében elsődlegesen az alperes határozatának megváltoztatását és a megállapított adókülönbötet és egyéb jogkövetkezmények törlését, másodlagosan az alperes határozatának az elsőfokú határo-

- zatra kiterjedő megsemmisítését és az elsőfokú adóhatóság új eljárásra kötelezését, harmadlagosan az adóbíróság összegének mérséklését kérte. Álláspontja szerint az alperes a fellebbezéshez csatolt bizonyítékokat az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Air.) 124. § (3) bekezdését sértő módon nem fogadta el. Iratmegőrzési kötelezettség őt nem terhelte, ezért nem állapítható meg az önhibája abban, hogy a bizonylatokat nem tudta korábban csatolni. Az alperes nem értékelte az indítványozó javára szóló bizonyítékokat. A kft. könyveivel való összevetés megkövetelésével gyakorlatilag semmiféle bizonyítékkal nem támasztható alá a befizetés megtörténte, ráadásul ez az érvelés a szabad bizonyítás elvével is ellentétes.
- [6] A Győri Törvényszék a keresetet elutasította. Ítéletében megállapította, hogy az alperes a rá eső bizonyítási kötelezettségnek eleget tett azzal, hogy bizonyította, az indítványozó felvette a kft. bankszámlájáról a készpénzt, ezzel szemben az indítványozó nem igazolta hitelt érdemlően, hogy a pénzüsszegekkel nem sajátjaként rendelkezett, illetve hogy azokat ténylegesen a gazdasági társaság érdekében használta fel.
- [7] A jogerős ítélettel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A felülvizsgálati kérelem befogadását a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § *aa)*, *ab)* és *ad)* pontjaira alapította. A Kúria megállapította, hogy ezek a szabályok a 2020. július 1-jén, illetve azt követően meghozott határozat ellen indított fellebbezési és felülvizsgálati eljárásokban alkalmazandók, az egyedi ügyben nem, ezért azt vizsgálta, hogy a felülvizsgálati eljárásra irányadó szabályok – a Kp. 118. § (1) bekezdés *a)* pontja – alapján, tartalmára tekintettel a felülvizsgálati kérelem befogadható-e.
- [8] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását végzésével megtagadta. Álláspontja szerint a Kp. 118. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti feltételek egyike sem teljesült. A Kúria a gazdasági társaságok számlájáról, illetve házipénztárából magánszemélyek által felvett, de szabályszerűen el nem számolt pénzüsszegek adójogi kérdéseivel több ítéletben foglalkozott, amelyekre a Győri Törvényszék helytállóan hivatkozott is. Ha a gazdasági társaság ügyvezetője pénzt vesz át, akkor azt dokumentálnia kell, könyvelési bizonylatot kell kiállítania róla, a házipénztárba bevételeznie kell, a bevételezési pénztárbizonylatot pedig a saját érdekében meg kell őriznie; továbbá mindennek meg kell jelennie a társaság könyvelésében. A Kúria a feleket terhelő bizonyítási kötelezettségről is állást foglalt már a gyakorlatában. Azon az alapon, hogy az indítványozó által vélt jogsértések más ügyekben is előfordulhatnak, nem állapítható meg a felülvizsgálati kérelemben felvetett jogkérdés társadalmi jelentősége.
- [9] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz hiánypótlással kiegészített alkotmányjogi panaszát, melyben az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére történő hivatkozással kérte a Kúria végzésének megsemmisítését.
- [10] Álláspontja szerint a Kúria végzése a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát azért sértette, mert a felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadásával az indítványozót megfosztotta a bírói út igénybevételétől, a tulajdonhoz való jogát pedig azért, mert az indítványozó olyan összeg után köteles személyi jövedelemadót fizetni, amely sohasem volt az ő személyes jövedelme, az alperesi határozatból és a Kúria végzéséből következő vagyonelvonás így a jövedelem híján történt.
- [11] Az indítványozó előadta: a Kp. 118. § (1) bekezdése, valamint az Air. 124. § (3) bekezdése egyaránt az eljárás gyors lefolytatását célozzák, azonban a belőlük fakadó korlátozásoknak csak rendkívül szűken értelmezve lehet helye és nem eredményezhetik azt, hogy a hatóságok, bíróságok széles körben érdemi indokolás nélkül hagyják az állampolgárokat érintő kötelezettségek megállapításához szükséges tényeket. A Kúriának el kellett volna végeznie az Air. 124. § (3) bekezdése értelmezését, erre ugyanis a korábbi gyakorlatában nem került sor, és ez volt az ügy valódi kérdése, nem pedig a pénztárbizonylatok mint bizonyítékok jelentősége – amelyek az eljárás teljes tartama alatt rendelkezésre álltak. A felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása a joggyakorlat egységesítése és az ügy társadalmi jelentősége egyaránt kötelező lett volna.
- [12] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az alábbiakat állapította meg.
- [13] Az indítványozó jogi képviselője 2021. január 22-én, a Kúria végzésének 2020. november 27-én történő kézhezvételétől számított, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőben nyújtotta be az elsőfokú bíróságon. Az indítványozó jogi képviselője csatolta a meghatalmazását. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A határozott kérelem feltételeit az Abtv. 52. § (1b) bekezdése – annak *a)–f)* pontjai – rögzítik. A panasz ezeknek a feltételeknek megfelelt az alábbiak

szerint. A panasz tartalmazza azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza. Tartalmazza az eljárás megindításának indokait és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Megjelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést. Megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit. Tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megsértett rendelkezéseivel. Kifejezett kérelmet ad elő a bírói döntés megsemmisítésére.

- [14] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján tehát az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett: a támadott bírói döntés az ügy érdemében hozott, vagy eljárást lezáró döntésnek minősül-e, az indítványozó kimerítette-e a jogorvoslati lehetőségeit, az indítványozó érintettnek minősül-e, illetve Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítja-e a panaszban.
- [16] A Kúria támadott végzése az ügy érdemét nem érintette, azonban kialakult gyakorlata alapján az Alkotmánybíróság a Kp. 118. § (2) bekezdése szerinti végzést eljárást befejező bírói döntésnek tekinti [pl. 3226/2021. (V. 28.) AB végzés, Indokolás [15]], ezért a panasz e vonatkozásban megfelel az Abtv. 27. § (1) bekezdésének.
- [17] Az indítványozó kimerítette jogorvoslati lehetőségeit oly módon, hogy a rendes jogorvoslati lehetőségeken túlmenően a felülvizsgálatot is igénybe vette.
- [18] Az indítványozó az adóhatósági eljárásban ügyfélként, a közigazgatási perben felperesként vett részt, ezért érintettnek minősül.
- [19] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése a tulajdonhoz, valamint a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapvető jogokat biztosítják, amelyek az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja értelmében Alaptörvényben biztosított jognak minősülnek.
- [20] Az Abtv. 31. § (2) bekezdése szerint ha egy ügyben alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanabban az ügyben érintett indítványozó által, azonos jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozva alkotmánybírósági eljárásnak nincs helye. Az indítványozó által támadott felülvizsgálati ítélettel összefüggésben az Alkotmánybíróság nem folytatott le alkotmányossági vizsgálatot, ezért a *res iudicata* nem áll fenn.
- [21] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [22] Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljárással összefüggésben megfogalmazta, hogy nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon [3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]]. Az alkotmányjogi panasz „nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” [3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]].
- [23] A Győri Törvényszék előtt folyt közigazgatási perben az eldöntendő kérdés az volt, jogsértően utasította-e el az alperes az indítványozó által csatolt pénztárbizonylatok értékelését. Ennek körében a törvényszék kiemelte: az elsőfokú adóhatóság többször felhívta az indítványozót a befizetés tényét hitelesen igazoló dokumentumok, bizonyítékok becsatolására, ennek ellenére az indítványozó tényállítást sem tett a pénztárbizonylatok létezésére, emellett ugyan az indítványozót iratmegőrzési kötelezettség nem terhelte, azonban az általa felvett pénzüsszeg felhasználását neki kellett volna hitelt érdemlően igazolnia, amihez a pénztárbizonylatok megőrzésére is szükség lett volna. Ezek a körülmények, vagyis a perbeli dokumentumok meglétére vonatkozó tényállítás hiánya, valamint az indítványozót terhelő bizonyítási kötelezettség vezettek a Győri Törvényszék következtetéséhez. A Kúriának ezt követően arról kellett döntenie, mindez az indítványozó előadásában indokolja-e a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (1) bekezdése alapján. Végzésében bemutatta az irányadó kúriai gyakorlatot a gazdasági társaság bankszámlájáról felvett pénzüsszeg a társaság érdekében történő felhasználásának igazolását, valamint a bizonyítási terhet illetően, továbbá utalt arra, hogy önmagában az állított jogsérté-

sek más ügyekben való előfordulása nem ad indokot a felülvizsgálati kérelemben felvetett jogkérdés társadalmi jelentőségének megállapítására. Összességében tehát a törvényszéknek a fellebbezésben előterjesztett bizonyíték figyelembe vehetőségéről kellett döntenie, a Kúriának pedig arról, hogy ez a kérdés a felülvizsgálati kérelem befogadása törvényi feltételeinek megfelel-e. Ez a mérlegelés a panaszban előadottak alapján nem vet fel sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, mert kizárólag a rendes bíróságok jogalkalmazási tevékenységéhez tartozik. Alkotmányjogi relevanciával bíró indokolás nélkül az Alkotmánybíróság az így született bírói döntést nem bírálja felül alkotmányossági alapon; ilyen indokolást pedig az alkotmányjogi panasz nem adott elő.

[24] Az indítványozó a tulajdonhoz való jogának sérelmét az elsőfokú adóhatóság és az alperes, valamint a törvényszék álláspontja szerint tisztességtelen eljárásával, valamint a felülvizsgálati kérelem befogadásának elutasításával hozta összefüggésbe. A panasz nem mutatott rá olyan körülményre, amely alapján az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme megalapozottan állítható. Ilyen körülmény hiányában azonban arra utaló körülmény sem tűnik ki a panaszból, hogy az eljáró hatóságok és bíróságok az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését sértő módon döntöttek az indítványozó adójogi kötelezettségéről és avatkoztak be tulajdonjogi viszonyaiba. Önmagában az nem tekinthető alkotmányjogi szempontból értékelhető érveknek, hogy az indítványozó tulajdonjogi viszonyait a bírósági döntések módosították, és ez az indítványozó érdekeivel ellentétesen történt. A panasz ezért az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában sem fogadható be.

[25] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, ezért azt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. november 23.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/217/2021.

